

(1927 - 2019)

AHMED RAMAZAN CANBEK (Tuncer)

1927 Malatya doğumlu olan Ahmed Ramazan Ağabey, 1948'de Askerliğini İstanbul'da tamamlar. Kendisine bir Şeyh aramaya başlayan Ahmed Ramazan'a bazı adresler verilir. Gider, ama o tatmin olmaz. Emirdağ'da Bediüzzaman var derler. Sene 1949. Emirdağ'ında ilk ziyareti gerçekleşir. Ahmed Ramazan Ağabey, bize ağılayarak anlattığı Bediüzzaman'ın üç açık kerametine şahit olur. Emirdağ'ına geldiği saati, adını ve içindeki Şeyh arama niyetini okuyup bilir Hz. Üstad. Üstad'ın ilk sözü: "Senin aradığın bizde yok ha" şeklindedir. Risale-i Nur'a işaret eder. Ahmed Ramazan aradığını bulmuştur... Çok uzun, çok zahmetli, çok maceralı, çok bereketli yurtdışı hizmet hayatının temelleri de o gün, orada atılmış olur...

Bediüzzaman'ın Tarihçe-i Hayat kitabının 'Hariç Memleketler' bölümünde Ahmed Ramazan ismi üç yerde geçmektedir. Kitabın bu bölümünde Ahmed Ramazan ağabeyimizin Bağdat ve Şam'dan yazdığı veya onun vesile olduğu hizmetleri anlatan üç mektup vardır. Zira Ahmed Ramazan'ın hayatı hep hariç memleketlerde geçmiştir. Yurtdışında kaldığı 65 sene içinde, adı geçen mektuplar gibi yüzlerce mektubu dünyanın her tarafındaki tanınmış şahsiyetlere, İslam merkezlerine, Müslüman cemaat liderlerine Risale-i Nur'un neşri için yazmıştır. Bu mektuplar hep hizmetle, Risale-i Nur'un tanıtımıyla alakalıdır. Hz. Üstad'la ve ağabeylerle de daima irtibat halindedir.

Ahmed Ramazan'ın yurtdışı macerası, 1951'de İstanbul'da Gençlik Rehberi kitabının matbaada tab edilmesinden sonra başlar. Kitabı Abdulmuhsin Alev, Ahmed Aytimur ağabeylerle beraber bastırırlar ve elbette mahkemeye verilirler. Aynı günlerde Ahmed Ramazan Ağabey merhum Necip Fazıl'ın çıkardığı Büyük Doğu dergisinin yazı işleri müdürlüğünü de yapmaktadır. Büyük Doğu siyasi bir dergidir... Bu yüzden hakkında açılmış dokuz dava daha vardır. Gelişmelere muttali olan Bediüzzaman Hazretleri Gençlik Rehberi davasının diğer siyasi davalarla karışmaması için tedbir alır. Hadiseler şöyle gelişir:

Bediüzzaman Hazretleri, 1951'de Ahmed Ramazan talebesini İhvanı Müslimin Cemiyeti'ne yazdığı bir mektubu götürmesi için ilk önce Kahire'ye gönderir. Ahmed Ramazan Ağabey Arapça bilmez, parası da yoktur. Mektubun üzerinde isim ve adres de yoktur. "Başüstüne Üstad'ım" der ve büyük zahmetlerle Kahire'ye vasil olur. Mektubu İhvan'ın reisine verdiği gibi, Mısır'da, başta son Osmanlı Şeyhülislam'ı Mustafa Sabri Efendi olmak üzere başka tanınmış şahsiyetlerle de görüşür. Altı-yedi ay sonra tekrar Türkiye'ye dönen Ahmed Ramazan, Hz. Üstad'ı Eskişehir'de üçüncü defa ziyaret eder.

Hız. Üstad Eskişehir'de Yıldız Oteli'ndedir. Ahmed Ramazan'a der ki: "Seni Bağdat'a göndereceğim." Hiç düşünmeden "Başüstüne Üstad'ım" der ve yollara düşer Ahmed Ramazan Ağabey. Çok zahmetli yolculuklar yapar... Bir seferinde, 960 kilometreyi şoförün verdiği bir battaniye ile bir kamyonun açık kasasında gider. On sekiz yıl Bağdat'ta kalır. Bağdat'ta iken, 1964 yılında Suriyeli tanınmış âlim Ramazan El Buti'nin bacısıyla evlenir. Irak'ta ihtilal olunca, derhal Irak'ı terk etmesini ister yeni idare... 1968'de Bağdat'tan Şam'a taşınan Ahmed Ramazan, on altı sene de Şam'da kalır. 1985 yılında umre ibadeti için Şam'dan Suudi Arabistan'a giden Ahmed Ramazan Ağabey, orada merhum Başvekil Turgut Özal'la görüşür. Akrabası olan Turgut Bey'den, Medine'de ikamet edebilmek için yardım talep eder ve arzusu yerine gelir. Böylece 1985'de Medine'ye, Resulullah'ın komşuluğuna hicret etmiş olur. El'an Medine'de iskân etmektedir. Yedi çocuğu vardır. Seyrek de olsa zaman zaman Türkiye gelen ağabeyimiz, bu hususta da çok sıkıntılar çekmiştir.

Ahmed Ramazan Ağabey her ne kadar ağırlıklı olarak Bağdat, Şam ve Medine-i Münevvere'de ikamet etse de bilvesile uğradığı merkezler de vardır. Bunlar arasında Erbil ve Kerkük de vardır. Kerkük Risale-i Nur'un Arapça mütercimi İhsan Kasım ağabeyin memleketidir. Risale-i Nur'u ilk defa orada Ahmed

Ramazan'dan duyar ve öğrenir İhsan Kasım. 1953'de Kudüs'te toplanan ilk İslam Konferansı'na da yapılan davet üzere iştirak eder Ahmed Ramazan Ağabey. Daha Bağdat'a taşınmadan evvel, henüz Şam'da iken yanına Zübeyir ağabeyi gönderir Hz. Üstad.

Ahmed Ramazan Ağabey, 1 Mayıs 2016 tarihinde bizi Medine'de kendi evinde kabul etti. İhsan Kasım ağabeyin selamı ile gitmiştim. İhsan Ağabey sıkı tembih etti; "Ömer kardeş, Ahmed Ramazan ağabeyin hatıralarını mutlaka kaydetmelisin. Yalnız fazla konuşmayı, hatıra anlatmayı sevmez, hele ki kamera gibi şeylere müsaade etmez. Artık ona göre kendini hazırla" demişti. Ahmed Ramazan ağabeyden randevu almak da kolay olmadı. Bu hususta Medine-i Münevvere'de bulunan Medrese-i Nuriye'nin ehl-i hizmet, vakıf kardeşimiz Ömer Feyzioğlu'nun ve Ahmed Ramazan ağabeyin en küçük oğlu Abdulvahab Salih'in çok yardımları oldu. Beraber gittik. Ahmed Ramazan Ağabey, baştan bazı serzenişlerde bulundu; "Hakkımda benim söylemediğim hatıralar yazılıyor, yorumlar yapılıyor" dedi. Biz kendisine çok ciddi çalıştığımızı, diğer bütün ağabeylerde olduğu gibi kendisinin son tashihinden ve onayından geçmeden hatıralarını yayınlamayacağımızın garantisini verdik. Sağ olsun bize güvendi ve: "E hadi bakalım, ne soracaksan sor" dedi. Kuşlar gibi hafiflemiştik... Kameramızı açtık ve saatlerce konuştuk, çekim yaptık.

Ahmed Ramazan ağabeyden kaydettiğimiz hatıraları, taslak metin olarak yazdıktan sonra Medine'ye, oğlu Abdulvahab Salih'e gönderdim. Salih kardeşimiz gerekli tashihati yaptırdıktan sonra bize tashihli olarak iade etti...

Ahmed Ramazan Anlatıyor:

1927 Malatya doğumluyum. Adım 'Ramazan Tuncer' iken, mahkeme kararıyla 'Ahmet Ramazan Canbek' olarak resmen değiştirdim. 'Tuncer' soyadını 'Canbek' olarak ben değiştirdim, 'Ahmed' ilavesini ise Üstad'ımız Bediüzzaman yaptı. Bunun nasıl olduğunu anlatacağım...

İLK ZİYARETİMDE ÜSTAD: "SENİN ARADIĞIN BİZDE YOK HA..." DEDİ

1947'de İstanbul'a gittim asker olarak. Maltepe'de yaptım askerliğimi. Terhisten sonra da İstanbul'da kaldım; kendime bir şeyh, bir tarikat aramaya başladım. Birkaç yer söylediler; Diyarbakır, Elazığ falan... Gittim onları gördüm, beni doyurmadı, tekrar İstanbul'a döndüm.

Sene 1949... Emirdağ'ında Bediüzzaman var dediler. Tanımıyordum daha, gittim Emirdağ'ına. İkindiden sonraydı, otele gideyim yarın görüşürüm diye düşündüm. Otele gittim, baktım birisi geldi. Kâtib: "Ramazan isminde bir genç size gelmiş?" dedi. Kâtip, "İşte bu" diye beni gösterdi. O talebe: "Üstad seni çağırıyor" dedi bana. Hâlbuki Üstad'ın ve hiç kimsenin benden haberi yoktu.

O genç beni aldı götürdü Üstad'ın evine. Elini öptüm, gözlerine baktım, çok etkileyiciydi. Daha ben bir şey demeden: "Senin aradığın bizde yok ha" dedi. Ben Şeyh arıyorum ya... Tekrar: "Senin aradığın bizde yok, tahkik-i iman için Risale-i Nur var, onu okuyacaksın" dedi. Emirdağ'ına geldiğimi bildi, adımı bildi, içimdekini okuyup Şeyh aradığımı da bildi... Allah Allah! Ah Üstad... (çok duygulandı)

Üstad konuşuyor ama tam anlamıyorum ki... Nerde Risale-i Nur, nerde kendi konuşması... Günlük konuşması ile Risale-i Nur'un hiç alakası yok... Risale-i Nur, doğrudan doğruya ilham-ı ilahi... Günü, saati belli değil... Talebeleri daima yanında kalem, defter hazır... Her an, 'Yaz kardeşim!' diyebilir...

Sonra Üstad bana kendi el yazıysa dualar yazarak, üç el yazması kitap verdi. O kitaplar şimdi Malatya'da. Biraz daha oturduk, ezan okundu. Akşam namazını beraber kılalım dedi Üstad. Namazı kıldık ve ben ayrıldım.

BÜYÜK DOĞU NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜM VE NECİP FAZIL

Risale-i Nur'u ve Üstad'ı tanıdıktan sonra İstanbul'da Kadırga Yokuşu'nda Ahmed Aytimur, Muhsin alev, Ziya Arun, Yusuf Karaduman gibi yedi kişi beraber kalıyorduk biz. Öyle bir ev tuttuk ki yedi odalıydı, her birimiz bir odada kalıyoruz. Yusuf Karaduman benim yeğenimdir, avukattı, vefat etti.

1950'de ben Necip Fazıl'ın çıkardığı Büyük Doğu'da çalışmaya başladım. Yalnız Büyük Doğu'ya girmeden evvel risale hizmetlerine başlamıştık biz. O zamanlar risaleler daha çok posta ile değil de elden gönderilirdi. Bana verdiler bir sandık risale, onları Diyarbakır'a götürdüm. Diyarbakır'da Abdulkadir Aksu'nun babası Muzaffer Aksu ile tanıştım. O merkez gibiydi Diyarbakır'da. PTT'de veznedardı. Mehmet Kayalar'ı da, daha Büyük Doğu'ya girmeden önce tanışmış oldum.

Büyük Doğu Mecmuası'nda Neşriyat Müdürü olarak çalışıyorum... Bir sene kadar Necip Fazıl'la beraber olduk. Benim Büyük Doğu'ya girme sebebim, orada Risale-i Nur'dan neşredebim dıyedir. Fakat Necip Fazıl hiç o taraflı olmadı. Ben isterdim ki Risale-i Nur'dan da neşriyat yapsın, ama hiç o taraflı olmadı. Benim zamanımda olmadı, sonradan Risale-i Nur'dan da neşretmiş ama onları da kendi tarzına çevirerek neşretmek istemiş. Üstad da razı olmamış, benim bunlardan bilgim yok. Necip Fazıl ayrı bir fitratı... O kadar makaleler gönderirler, hepsini değiştirirdi. Büyük Doğu'ya bak, sanki hepsi bir kalemden çıkmış gibidir. Bazıları kızar, bir daha göndermeyiz derlerdi. Necip Fazıl da, göndermezsen gönderme derdi. Ben yazı işleri müdürüyüm ya o zaman, her şeye vakıfım.

GENÇLİK REHBERİ DAVASI İLE BÜYÜK DOĞU DAVALARI KARIŞMASIN DİYE...

1951'de matbaada Gençlik Rehberi kitabını bastırdık biz. Kitapların hepsi de benim odama konuldu. Bir gün polisler evimize baskın yaptılar, ifademi aldılar, kitapları alıp götürdüler ve mahkemeye verdiler. Ben ise o sırada Necip Fazıl'ın çıkardığı Büyük Doğu'da Neşriyat Müdürü olarak çalışıyorum. Neşriyat Müdürü olduğumdan dolayı hakkımda dokuz dava açılmıştı. Büyük Doğu'da, 1946'da neşredilmiş "Başımızda Kulak İstiyoruz" diye bir kapak vardır. İsmet İnönü reisicumhurdu o zaman, mahkemeye verdi. O andaki Neşriyat Müdürü olarak ben müdahil olmuşum. Hatta bir avukat göndermişti mahkemeye. O avukata: "Seninle muhatap olmam, İsmet İnönü'nün kendisi gelsin" demiştim.

Biliyorsunuz Üstad siyasetten gayet uzak... Ben siyasi bir mecmuada olduğum için Üstad: "Gençlik Rehberi davasını kendi üzerine almasın" diye derhal bir haber gönderdi bize. Peki, kim üzerine alsın diye sorulduğunda "Abdulmuhsin alsın" diye haber geldi. Abdulmuhsin üzerine aldı. Ben Bağdat'ta iken Abdulmuhsin Alev ile irtibatımız vardı. Resimlerini göndermişti bana, Bağdat'a. Sonra irtibatımız kesildi.

Sonra Üstad'tan Büyük Doğu'dan ayrılışın diye bir haber daha geldi bana. Pazar günüydü, gittim hemen Moda'ya. Orada oturuyordu Necip Fazıl. Ama bunu Necip Fazıl'a söylemek çok zordur. Necip Fazıl'ı yakından tanıyanlar bilir. Öyle yanına gidip, "Ben yarın dergiye gelmiyorum" demek kolay bir iş değildir. Dedim: "Ben yarın gelmiyorum, bir kişi bulsanız iyi olur." Tabi sinirli... "Davaya hıyanet ediyorsun" falan dedi. "Dinlemem, yarın gelmiyorum ben, ona göre" dedim ve çıktım. Necip Fazıl'la, Üstad'la ilgili hiç bir şey konuşmadım.

Solda; 2 Şubat 1951 tarihli Büyük Doğu kapağında, "Umumi neşriyatı fiilen idare eden Ramazan Tuncer" ismi görülmektedir.

Sağda; 13 Aralık 1946 tarihli Büyük Doğu'nun kapağında, İsmet İnönü'ye imanen, "Başımızda Kulak İstiyoruz" şeklinde fotoğraflı başlık görülmektedir.

ÜSTAD İHVAN-I MÜSLİMİN'E GÖTÜRMEM İÇİN BİR MEKTUP VERDİ

1951'de Büyük Doğu'nun neşriyat müdürlüğünden ayrıldıktan sonra, ikinci kere Emirdağ'ına gittim ve Üstad'ı tekrar ziyaret ettim; "Üstad'ım ne yapacağım ben?" dedim. Dedi: "Bir mektup hazırlamışım, bunu Mısır'a İhvan-ı Müslimin'e götüreceksin." "Peki, başüstüne" dedim; ama Arapça bilmiyorum, para yok... Hatta bir arkadaş dedi ki: "Arapça bilmiyorsun, nasıl kabul ettin?" "Gideceğim! Üstad emretsin de, Allah'ın gönderdiği vazifeli bir şahsa yok diyemem" dedim. Neticeyi düşünmüyorum. Bir taraftan da mahkemeler var...

Üstad, İhvan-ı Müslimin'e verilmek üzere hazırladığı mektubu yanımda bir zarfa koydu ve kapattı. Mektup iki büyük kareli yapıyordu. Zarfın üstünde isim ve adres yoktu. İhvanı Müslim'in kurucusu Hasan El Benna daha önce bir suikastla (1949) öldürülmüştü. Ben mektubun içeriğini görmedim ama ya nasihat veya taziye mesajıydı diye düşünüyorum. İkisinden birisi...

Üstad'a: "Hakkımda açılmış dokuz dava var, ben arıyorum, pasaport alamam" dedim. "Alacaksın" dedi. Müracaat ettim, bir haftada verdiler. Polisler bir odada benim ifademi alıyor, bir odada da pasaport veriyorlardı...

Neyse pasaportu aldım, gittim Suriye'ye. Önce Halep'e, oradan Şam'a geçtim. Halep'te Şeyh Zeynel Abidin vardı, Üstad ona selamımı götür demişti. Şeyh Zeynel Abidin Üstad'ın eski arkadaşlarındandı. Türkiye'den Halep'e firar etmişti. Zeynel Abidin'le beni görüştürmediler. "Ayağı kırıldı kimseyi kabul

etmiyor” dediler. Şam’da bir de Üstad’ın ablasının kocasının kardeşi vardı; Molla Abdulmecid. Onunla görüştüm.

Bağdat’a geçtim, altı ay kadar kaldım. Orada Vakıflar Umum Müdürü ile tanıştım. Aslı Rizeli. Babası Subay olarak gitmiş; orada doğmuş, büyümüş ve kalmış. Bir müddet o müdürün yanında çalıştım. Çünkü Kahire’ye gidecek kadar param yoktu. Ancak güvertede gidecek kadar bir para biriktirdim. Önce Beyrut’a gittim, oradan da vapurla Kahire’ye geçtim.

KAHİRE’DE ÜSTAD’IN MEKTUBUNU İHVAN-I MÜSLİMİN REİSİ’NE VERDİM

Kahire’de Türk talebelerinden İhvan-ı Müslimin’in merkezi nerede diye sordum. “İhvan-ı Müslimin’in merkezi yakıldı, yeni bir merkeze geçtiler, onu da biz bilmiyoruz” dediler. Neyse ben bir caddede yürürken yolun karşı tarafında İhvanı Müslimin’in kurucusu Hasan El Benna’nın damadı Said Ramazan geçiyormuş, o beni gördü. Nasıl tanıdı beni? Ben Büyük Doğu’da çalışırken Türkiye’ye gelmişti on-on beş günlüğüne. On gün beraberdik hep. Kendisini dolaştırıyordum. Hasan Benna 1949’da bir suikastla öldürülünce, o yerine geçmişti. Fakat İhvan-ı Müslimin’in büyükleri bir genç nasıl reis olur diye çekemediler onu. Hoca değildi aslında, ama kendisini yetiştirmişti. İslam memleketlerine gidemiyordu. Abdunnasır, ona da düşmandı.

Said Ramazan İstanbul’da iken bir gün dedi ki: “Bana bir Cuma hutbesi verdirdeseler?” Türkçe bilmiyor, Arap. Fakat çok heyecanlı bir gençti. Bir gün Diyanet İşleri Reisi Ahmed Hamdi Akseki gelmişti İstanbul’a. Bir misafir geldiğinde Süleymaniye’de Nazif Çelebi’nin evinde (şimdi Suffa Vakfı’nın olduğu bina) toplanıyorduk biz. Ben de gittim o gece. Orada Ahmed Akseki’ye: “Böyle bir zat geldi, bir Cuma hutbesi istiyor” dedim. “Tamam, Fatih’te yapsın” dedi. Cuma hutbesini yaptı, fakat millet öyle anlıyor ki, kalpten çıkıyor çünkü. Hatip, hem de nasıl hatip ama... Hutbeyi, Mustafa Runyon vardı, tercümesini o yapıyordu. Bir de Salih Özcan vardı.

İşte o vesile ile İstanbul’da tanıştığımız Said Ramazan Kahire’de beni yolda gördü. İhvan’ın yeni merkezi için bazı arkadaşlarıyla tefrişat alışverişine çıkmışlarmış meğer. Onları bıraktı, beraber yeni merkeze gittik. Orada Üstad’ın mektubunu verdim kendisine. Mektubu benim yanımda açmadı. Oturduk sohbet ettik¹. Sene 1951.

MUSTAFA SABRİ BEDİÜZZAMAN ADINI DUYUNCA AĞLAMAYA BAŞLADI

Mısır’da son Osmanlı Şeyhülislam’ı Mustafa Sabri ve Zahid Kevserî ile de görüştüm. Zahid Kevserî, Şeyhülislam iken Meşihat’ta Mustafa Sabri’nin sekreteriydi. Yalnız Mustafa Sabri Efendi Kahire’de değildi, İskenderiye’ye oğlunun evine gitmiş. İskenderiye’ye gittim, evinde görüştük. Kendimi tanıttım, Üstad’tan bahsettim, hizmetlerini anlatım. Mustafa Sabri Efendi Bediüzzaman adını duyunca çok duygulandı, ağlamaya başladı. “Bediüzzaman çok iyi yaptı, biz hep dağıldık... O çok iyi yaptı... O direndi memlekette kaldı...” diyerek ağladı...² Üstad’ın bana Mustafa Sabri ile görüş diye bir talimatı olmamıştı, ben gittim.

Mustafa Sabri Efendi yurt dışına sürülen 150’liklerdendi. Gümölcineli Hafız Ali de öyleydi. Bağdat’ta iken onunla da mektupla tanıştım. Ekmeleddin İhsanoğlu’nun babası İhsan Efendi Kahire’de medrese hocasıydı, onunla da görüştüm.

Sultan Abdülaziz’in torunu Şevket Efendi ile bir de kızı vardı Kahire’de. Kızı maşallah, Türk talebelerden hangisi hastalanırsa hastalansın, eğer hastaneye düşerse, gider hemşire libasını giyer, onlara hizmet ederdi. Hâlbuki sağlıklı da değildi kendisi.

¹ Said Ramazan ismi Emirdağ Lâhikası’nda Salih Özcan ağabeyin bir mektubunda şu şekilde geçmektedir:

“Ali Ekber Şah’ı, Said Ramazan’ı, Abdurrahîm Zapsu görmüş; Pakistan’da çok hürmet etmişler. Üstadımız yerine ellerini öptüler, duanızı rica etmişler. Seyyid Sâlih”

² Mustafa Sabri ve Zahid Kevserî’nin isimleri Emirdağ Lâhikası’nda şu şekilde geçmektedir:

“Bir-iki hafta evvel Mısır’ın Câmi-ül Ezher’inin büyük bir müderrisi olan Ali Rıza buraya hususî bir adamı gönderdiği gibi, iki gün evvel de aslen Buhara’lı ve Medine-i Münevvere’de mücavir ve Mısır’da büyük âlimlerle ve hususan eski Şeyhülislâmımız ve Dâr-ül Hikmet’te benim arkadaşım Mustafa Sabri Efendi’yle alâkadar ve bu tarafa geleceğine dair onlarla görüşen ve bir derece onların namına mühim bir âlim yanıma geldi. Ben de Câmi-ül Ezher’e hediye-i vakfiyem olarak 11 tane hususî mecmualarımı o zât vasıtasıyla âlem-i İslâm’ın büyük medresesi olan ve o âlimin ihbarıyla şimdi yirmiyedi bin talebesi bulunan Câmi-ül Ezher’e hediye olarak o zâta verdik. Hem dedik: Başta Mustafa Sabri ve Ali Rıza ve Mehmed Zâhid Kevserî olarak Nur mecmualarına benim bedelimle sahib ve hâmi ve vâris olsunlar ve Arabî’ye tercüme çalışsınlar, dedik. Mektub da yazdık. O zât aldı gitti. Umum kardeşlerime ve hemşirelerime selâm ederim, dualarını isterim. El Bâki Hüvel Bâki Said Nursî (Emirdağ Lâhikası 60)”

Yirmi gün kadar Mısır'da kaldım. Geri döneceğim, fakat para yok. Şevket Efendiden 20 lira Mısır Parası olarak borç aldım. Sonradan o parayı gönderdim, borcumu ödedim.

ZÜBEYİR AĞABEY ŞAM'A YANIMA GELDİ

Kahire'den tekrar Şam'a döndüm, bir ay kadar daha kaldım Şam'da. Türkiye'ye döneceğim yine para yok. O zaman Hal Pazarı'nda bir kahvecinin yanında çalıştım, müşterilere çay dağıttım. Para biriktiriyorum. Baktım Zübeyir Ağabey geldi. "Niye geldin Zübeyir Ağabey?" dedim. "Üstad gönderdi" dedi. Üstad, "Git, Ramazan'dan hiç haber yok. Ne yapıyor, ne ediyor, var mı-yok mu git bak" diyor. Zübeyir Ağabey o zaman İslâhiye'de PTT memuru olarak çalışıyordu. Bir hafta kaldı yanımda, sonra geri döndü.

KAHİRE DÖNÜŞÜ ZİYARETİMDE ÜSTAD ADIMA 'AHMED' İLAVE ETTİ

1951'de Üstad'ın emriyle gittiğim Kahire'den ayrılıp, Şam'da bir ay daha kaldıktan sonra, tekrar Türkiye'ye döndüm. Ama kaçak girdim Türkiye'ye, çünkü hakkımda açılmış davalar vardı. Üstad'ı Eskişehir'de ziyaret ettim. Yıldız Otelindeydi Üstad. Gece saat 12.00'de vardım otele. Üstad beni görür görmez atladı karyoladan, hemen beni kucakladı, 'Ahmed Ramazan'ım geldi" dedi. Böyle deyince Ahmed Ramazan oldu ismimiz. 'Ahmed Ramazan'ı o zaman söyledi Üstad. Sonradan Malatya'da mahkeme kararıyla adıma 'Ahmed' de ekledim. Soyadımı da 'Tuncer' iken 'Canbek' olarak ben değiştirdim. Neşriyat Müdürü olduğum zamanki Büyük Doğu mecmularına bakılırsa 'Ramazan Tuncer' olarak görürsünüz adımı.

ÜSTAD ARAPLARIN İYİ TARAFLARINI ANLAT DEDİ BANA

1951'de Kahire ve Şam dönüşümde, Eskişehir Yıldız Otelinde Üstad'ın huzurundayım. Bir ara ben Üstad'a Arapların İslam'ı yaşamadığını falan söylemeye başladım. Üstad hemen 'Sus' işareti yaparak sözümü kesti; "Kardeşim! Bana onların iyi hallerini anlat, fena vaziyetlerini anlatma" dedi. Ben Türkiye'den çıkarken bütün Arap âlemini evliya gibi görüyordum, öyle zannediyordum. Çünkü İslamiyet onlardan çıktı, onlardan geldi... Kur'an oradan... Peygamber oradan... Oraya girince... Onları görünce... Yanlışlar çok... Hele şimdi... Hele şimdi...

İHSAN KASIM'IN RİSALE-İ NUR'U TANIMASI

1951'de Kahire ve Şam dönüşümde, Eskişehir Yıldız Otelinde Üstad'la görüşmeye devam ediyoruz. "Üstad'ım ben nerede kalacağım?" dedim. "Seni Bağdat'a göndereceğim" dedi. "Başüstüne Üstad'ım" dedim. Daha önce Bağdat'a gitmedim hiç. İnanmışım ben Üstad'ımıza, onun kim olduğunu biliyorum.

Tekrar döndüm Şam'a. Şam'dan Bağdat'a geçeceğim fakat yine param yok. Yine bir yerlerde bir müddet çalıştım, yol parasını biriktirdim. Sonra bir kamyoncu rast geldi, yükünü indirmiş Irak'a gidiyormuş. Kamyonun kasasında gidiyorum, bana bir battaniye verdi. Yalnız ben Bağdat demiştim kamyon şoförüne, ama o Erbil'e gidiyormuş. Beni Erbil'e indirdi. (Şam, Erbil arası 960 kilometredir) Erbil'de bir camiye gittim, namaz kılıyorum... Tabi belli yabancı olduğum. Bir zat geldi yanıma, "Yabancıysın galiba?" dedi. Türkçe konuşuyordu. "Evet" dedim. Evine götürdü, birkaç gün kaldım, sonra beni Kerkük'e gönderdi. Kerkük'ün meşhur bir âlimi vardı, 'Şeyh Molla Rıza Vaiz' ona gönderdi beni. Onda da bir ay kaldım.

Türkiye'den gelirken Hüsrev ağabeyin el yazması külliyyatın tamamını yanıma almıştım. Onları, Kerkük'te Türkçe bildikleri için bir mektebeye yani kütüphaneye vakfettim. İşte yıllar sonra Risale-i Nur'un tamamını Arapçaya tercüme eden İhsan Kasım Risale-i Nur'u orada tanıdı, ilk olarak o kitaplardan tercüme etti. Onları okuyarak tanıdı Risale-i Nur'u, o zaman, gençti. İhsan Kasım Kerküklüdür. Sonra Bağdat'ta üniversite okumaya başladı. Bağdat'ta da daima yanıma gelirdi. En güzel tercümeyi İhsan Kasım yaptı. Risale-i Nur'u anlayarak tercüme etti. Ama kendisi de söylüyor, tam tercüme değil... Kerküklü bütün gençlerle tanışmıştım o zaman. Ama ne gençlerle tanıştım... Tanıdıktan sonra geliyorlardı bana...

Ahmed Ramazan Ağabey ile Risale-i Nur'u tanınmasına vesile olduğu, Risale-i Nur'un Arapça mütercimi İhsan Kasım Ağabey

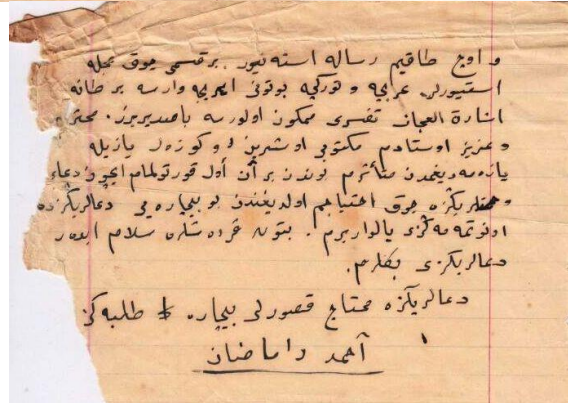
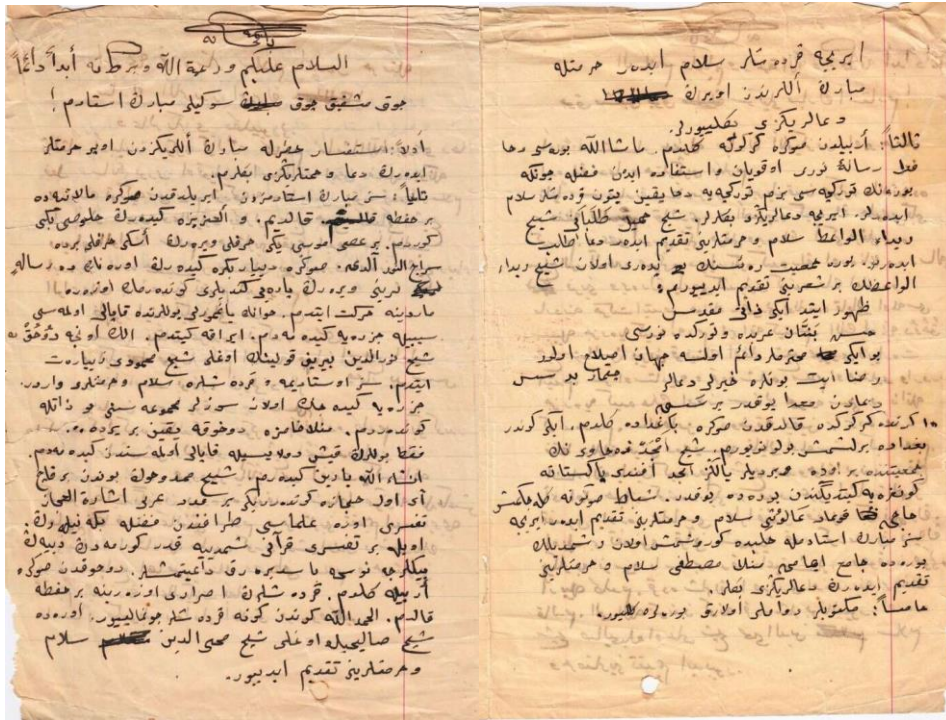
ON SEKİZ YIL BAĞDAT'TA KALDIM; EMCED ZEHAVİ VE FUAD ALUSİ

Kerkük'te misafiri olduğum Molla Rıza Vaiz'in bir oğlu vardı, Nureddin Vaiz. Irak'ın meşhur avukatlarından. O beni Bağdat'a Emced Zehavi'ye gönderdi. Emced Zehavi Reis-i Ulema... Irak'ta en büyük fıkıh âlimi... İstanbul'da Kadil Kudat (Hukuk-Kadılarının kadısı) okumuş ve 1906'da birincilikle bitirmiş. Üstad da o sırada İstanbul'da, Üstad'ımızla çok yakın dost olmuşlar. Ali Hikmet Berki'nin de sınıf arkadaşı. İstanbul'da okuduğu için Türkçe de biliyor. Emced Zehavi birinci olduğu için Sultan Hamid çağırıyor, "Gel burada hizmet" diyor. İki sene kalıyor ama dayanamıyor, gideceğim diyor. Ama ağlayarak ayrılıyor İstanbul'dan. Bilhassa Bediüzzaman'dan nasıl ayrılacağı diye ağlıyor. Eski Said döneminde Üstad'ın arkadaşı. Bediüzzaman'dan çok bahsedirdi bana. Üstad'ın ilme kadir olduğunu çok iyi biliyor, onun için üzülüyor ayrılacağına.

Emced Zehavi'nin Bağdat'ta Süleymaniye Medresesi vardı. Orada bana bir oda verdi. Orada kalıyordum. Bana kefil oldu. O kefil olunca herkes biliyordu beni.

Sonra Bağdat'ta Alûsilerle tanıştım. Fuad Alûsi, tarihi Mecran Medresesi'nin hatip ve imamı, müderris... Fuad Alûsi Zehavi'ye dedi ki: "Bunu bana ver, bende kalsın." O da, Mecran'da bana bir yer verdi. Medresenin Reis-ül Uleması'nın orada kalıyordum artık. Beni talebe olarak kaydettiler, burs veriyorlardı. Şimdi o tarihi medreseyi müze yapmışlar. Bir tarafı kırk oda talebelere, diğer tarafı da kırk oda talebelere. Karşıda da yatma, yeme müstemilatı vardı.

AHMED RAMAZAN'IN HZ. ÜSTAD'A BAĞDAT YOLCULUĞUNU ANLATTIĞI MEKTUP

Ahmed Ramazan'ın Bağdat'tan Üstad Bediüzzaman'a yazdığı mektup

Ahmed Ramazan, 1951'de Eskişehir'de Üstad Said Nursi'yi üçüncü kere ziyaret eder. "Seni Bağdat'a göndereceğim" der Hz. Üstad. Ve Ahmed Ramazan yollara düşer... Uzun bir yolculuktan sonra Bağdat'a

vasıl olan Ahmed Ramazan Ağabey, oradan Üstad'ına bir mektup yazar. Mektupta uğradığı şehirleri ve görüştüğü şahısları anlatır ve müjdeli havadisler verir ve acele olarak Risale-i Nur eserlerinden talep eder.

Özetle:

"Siz mübarek Üstad'ımdan ayrıldıktan sonra Malatya'da bir hafta kaldım ve Elazığ'a giderek Hulusi Bey'i gördüm" diye başlar mektup. Diyarbakır ve Mardin'e de uğradıktan sonra Irak'a geçtiğini; sırasıyla Duhok, Erbil, Kerkük tarihiyle Bağdat'a vasıl olduğunu yazar... Bağdat'tan en büyük ulemalardan Emced Zehavi ile Reis-i Ulema Fuad Alusi'nin selam ve hürmetlerini iletir Hz. Üstad'a. Mektupta bir ayrıntı daha var: "Siz mübarek Üstad'ımızı Halep'te görmüş olan Mustafa'nın selam ve hürmetleri..." Bediüzzaman'ın Halep'e gitmesi Eski Said döneminde, muhtemelen Şam yolculuğu sırasında olması gerekiyor. Ahmed Ramazan bir de Kerkük'ten Şeyh Hamid Talabani'nin selam ve hürmetlerini takdim ediyor Üstad'a...

Mektubun tamamı şöyle:

BİSMİHİ SÜBHANEHU

Esselâmu aleyküm ve rahmetullahi ve berekatuhu ebeden daimen,

Çok müşfik, çok sevgili mübarek üstadım!

Evvelen: İstifsar-ı hatırla mübarek ellerinizden öper, hürmetler ederek dua ve himmetlerinizi beklerim.

Saniyen: Siz mübarek üstadımızdan ayrıldıktan sonra Malatya'da bir hafta kaldım. Ve Alazize giderek Hulusi beyi gördüm. Bir Asâ-yı Musa, eski harfle bir de Siracünnur aldık. Sonra Diyarbakır'a giderek oranın da risalelerini vererek parayı kendileri göndermek üzere Mardin'e hareket ettim. Havanın yağmurlu, yolların da kapalı olması sebebiyle Cizre'ye gidemedim. Irak'a gittim ilk önce Dahuk'ta Şeyh Nureddin oğlu Şeyh Mahmud'u ziyaret ettim, siz üstadıma ve kardeşlere selam ve hürmetleri vardır. Cizre'ye gidecek olan Sözler mecmuasını bu zatla gönderdim. Molla Hamza Dahuk'a yakın bir yeredir, fakat yolların kış dolayısıyla kapalı olmasından gidemedim. İnşallah yarın giderim. Şeyh Mahmud'un bundan birkaç ay evvel Hicaz'a gönderdiği bir adet İşârat-ül İ'caz tefsiri, ora uleması tarafından fazla beğenilerek; öyle bir tefsir-i Kur'an şimdikiye kadar görmedik; binlerce nüsha bastırarak dağıtmışlar. Dahuk'tan sonra Erbil'e geldim, kardeşlerin ısrarı üzerine bir hafta kaldım. Elhamdülillah günden güne kardeşler çoğalıyor. Orada Şeyh Salih oğlu Şeyh Muhiddin selam ve hürmetlerini takdim ediyor.

Ayrıca kardeşlere selam eder, hürmetle mübarek ellerinden öperek dualarınızı bekliyoruz

Salisen: Erbil'den sora Kerkük'e geldim. Maşallah burası daha faal, Risale-i Nur'u okuyan ve istifade eden fazla, çünkü buranın Türkçesi bizim Türkçeye daha yakın. Bütün kardeşler selam ederler. Ayrıca dualarınızı beklerler. Şeyh Cemil Talabani, Şeyh Rıza El Vaiz selam ve hürmetlerini takdim eder, dua talep ederler. Burada cemiyet reisinin pederi Şeyh Rıza El Vaiz'in bir şiirini takdim ediyorum:

Zuhur etti iki zat-ı mukaddes

Hasan El Benna Arapta ve Türkte Nursi

Bu iki muhteremler daim olsa cihan ıslah olur

Çıkmaz bed ses

Rıza, et bunlara hayırlı dualar

Duadan ma'ada yoktur bir ses

On gün Kerkük'te kaldıktan sora Bağdat'a geldim. İki gündür Bağdat'a yerleşmiş bulunuyorum. Şeyh Emced Zahavi cemiyetinden bir oda verdiler. Yalnız Emced Efendi Pakistan'a kongreye gittiğinden burada yoktur. Şubat sonuna gelecekmiş. Hacı Fuad Alusi selam ve hürmetlerini takdim eder. Ayrıca siz mübarek üstadıyla Halep'te görüşmüş olan ve şimdilik burada cami imamı molla Mustafa selam ve hürmetlerini takdim ederek dualarınızı bekler.

Hamisen: Mektuplar devamlı olarak buralara geliyor. Ve üç takım risale isteniyor. Bir kısmı çok acele istiyorlar. Arapça ve Türkçe bütünü, ayrıca varsa bir takım İşârat-ül İ'caz tefsiri, mümkün olursa bastırınız.

Muhterem üstadım mektubu o şirin ve güzel yazıyla yazamadığımdan müteessirim bundan bir an evvel kurtulmam için dua ve himmetlerinize çok ihtiyacım olduğundan bu biçareyi dualarınızda unutmamanızı yalvarıyorum. Bütün kardeşlere selam eder, duanızı beklerim.

Dualarınıza muhtaç, kusurlu biçare talebeniz **Ahmed Ramazan**

BAĞDAT'TA MEKTUPLAR YAZAR RİSALE-İ NUR'U TANITIRDIM

On sekiz yıl Bağdat'ta kaldım. 1951'den 1968'e kadar... Yurtdışında kaldığım süre içinde dünyanın her tarafındaki tanınmış şahsiyetlere, İslam merkezlerine, Müslüman cemaat liderlerine Risale-i Nur'un neşri için mektuplar yazdım. Üstad'la, ağabeylerle daima irtibatımız vardı. Urfa'da Abdullah Yeğin vardı, ben ona mektup gönderirdim, o da bana gönderirdi. Mektuplar hep hizmetle, Risale-i Nur'un tanıtımıyla alakalı idi. Bağdat'ta bilhassa Pazar günleri benim mektup yazma günlerimdi. Mektuplarda tercüme edilmiş risaleleri gönderiyordum. Çin'e, Hindistan'a, Pakistan'a, Yemen'e, Finlandiya'ya, Tokyo'ya, Arjantin'e ve daha başka yerlere ilk risaleler Bağdat'tan gitmiştir. Mesela bazı risaleleri Finlandiya'ya göndermişim. Oradan bana Müslüman cemaatin reisi Habiburrahman Şakir mektup gönderdi: "Bu risaleleri yazan kişi asrın müceddididir" dedi. Çin'den gelen bir mektubu Üstad'a gönderdim. Formoza Adası'nda (Tayvan) Müslümanlar yaşıyordu. Başkanları General Ömer diye birinden mektup geldi. Onu da gönderdim Üstad'a. Bu mektupların bazıları Tarihçe-i Hayat kitabında var. Diğer mektuplar duruyor ama bazı nüshalar kayıp.

Büyük kızım Şam'da ilkokulda okurken hocası, "Baban ne iş yapar?" diye soruyor. "Babam mektup yazar" diyor. "Geliri ne, ne iş yapar?" diyor tekrar. "Valla bilmiyorum, hep mektup yazar" diye cevap veriyor. "Kızım bu iş değil" deyince; "Bilmem, başka bir şey bilmiyorum, oturur hep mektup yazar" demiş kızım.

Birisi benim için Üstad'ın postacısıydı, Üstad mektup yazar, âleme dağıtırdı diye yazmış. Bu doğru değil. Ben Üstad'tan sadece bir mektup götürdüm. O da İhvanı Müslimin'e... Mektupları ben kendim yazar, bütün dünyaya gönderirdim. Birisi de, Üstad'ın verdiği mektubu Hasan El Benna vefat ettiği için veremedi, kendisinde kaldı diye yazmış. Sormadan böyle şeyler yazılmamalı.

BEDİÜZZAMAN'IN TARİHÇE-İ HAYATI'NDA AHMED RAMAZAN VE MEKTUPLARI

Bediüzzaman'ın Tarihçe-i Hayat kitabında üç yerde Ahmed Ramazan ismi geçmektedir. Ahmed Ramazan ağabeyimizin yazdığı veya onun vesile olduğu hizmetleri anlatan mektuplar şöyle:

Pakistan'daki Nur Talebelerinin Üstad Said Nursi'den İstedikleri Mesaj Münasebetiyle, Irak'taki Bir Nur Talebesinin Gönderdiği Mektub:

Bundan bir kaç gün evvel, Pâkistan'da talebeler konferansı vardı. Hazret-i Üstaddan bir mesaj istemişlerdi ve bunun tarihî bir tesiri olacaktı. Haber aldık ki; Salih, Nur Talebeleri namına bir mesaj göndermiş. Sizlere de yazmışlar ki, acele Hazret-i Üstada bildirirsiniz... Konferansta, Hazret-i Üstad ve Nurlar çok methedilmiş. Komünistler tarafından itirazlar yapılmış. Fakat reis hepsini reddetmiş. Hazret-i Üstadın fotoğrafları teşhir edilmiş. Yakında Nur ve Nura ait uzun ve resimli bir yazı ile bir mecmua çıkaracaklarmış. Sonsuz selâm ve dualar.

AHMED RAMAZAN

(Tarihçe-i Hayat 729)

***

Washington'daki İslâm Cemiyetinin ve İslâm Kültür Merkezinin Genel Sekreteri Dr. Muhammed Habilullah'dan, **Irak'taki Nur Talebesi Ahmed Ramazan'a Gelen Mektub:**

Washington İslâm Kültür Merkezine hediye etmek lütfunda bulunduğunuz Bediüzzaman Said Nursi'nin "Hutbet-üş-Şamiye" ve "Risale-i Nur Mizanları" adlı kitablara mukabil halis teşekkürlerimin kabulünü rica ederim. Tekrar tekrar teşekkürlerimi arzeder, iyi ve saadetli günler dilerim.

İslâm Kültür Merkezi Genel Sekreteri El-Muhlis

Dr. MUHAMMED HABILULLAH

(Tarihçe-i Hayat 737)

***

Yunanistan'da Risale-i Nur'un Neşriyatını yapan Ve Yüzlerce Nur Talebesi Yetiştiren Bir Zâtın, Türkiye'deki Nurcu Kardeşlerine Yazdığı Mektub:

Din ve İmana Hâdim (hizmet edici), Şirk ve Küfrü Hâdim (yıkıcı) Pek Aziz Kardeşlerim, (Abdullah, Hüsnü, Abdülkadir, Mehmed ve Süleyman Nurdaşlarım)

Saniyen: Gönderilmesine lütfettiğiniz "Hutbe-i Şamiye", "Şekva" ve sair mahkeme kararı ile mektuplar melfufatını alarak fevkalhad memnun oldum. Bunun cevabını vermek üzere iken, **Kerkük'ten Ahmed Ramazan kardeşimizden gönderilen "Sözler Mecmuası"nı aldım.** Onun için de bînihaye tahassüslerle meşhun-u mesâr oldum. Ona da şimdi sizinle beraber teşekkür babında mektup yazıyorum. Bu memnuniyet ve teşekkürlere dahi cemaatimizin bütün efradı iştirak ederek hepimizi selâmlar ve aziz Nurdaşlarıyla kardeşlanırlar.

HÂFİZ ALİ

***

1953'DE BAŞLAYAN İLK İSLAM KONFERANSI'NA İŞTİRAK ETTİM

İlk İslam Konferansı 1953 senesinde Kudüs'te toplanmıştı. Bu toplantıya davet üzerine ben de iştirak ettim. Toplantıda siyasi olarak Ürdün Kralı Hüseyin, Endonezya Devlet Başkanı Sukarno ile Müslüman Cemaatin Başkanı ve Başbakanı olan Muhammed Naser, Malezya Hariciye Vekili vardı. Diğerleri hepsi ulemaydı. Seyyid Kutup ve Şeyh Şamil'in torunu Said Şamil de vardı.

İkinci toplantı Şam'da oldu, Başvekil davet etti, gitmedim. Üçüncüsü Pakistan'da oldu, Eyüp Han'dan davetiye geldi, ona da gitmedim. Çünkü gördüm Konferans'ın içini... Hiçbir faydası yok... Nutuklar, yeme-içme, en güzel otellerde yat-kalk, gez...

Kudüs 1953. İlk İslam Konferansı'na iştirak eden devlet adamları ve ulema.

Ön sırada sağdan ikinci Şeyh Şamil'in torunu Said Şamil, arkasındaki gözlüklü Endonezya Devlet Başkanı Sukarno, yanındaki fesli Malezya Hariciye Vekili. En arkada sağda Seyyid Kutup, ortada siyah elbiseli Kral Hüseyin. Ahmed Ramazan üçüncü sırada feslinin arkasında.

1960'DA TÜRKİYE'YE GELDİM MİT SORGUYA ÇEKTİ

1960'da mahkemeler mürur-u zamana uğradığı için Türkiye'ye gittim. İhtilal olmuştu Türkiye'ye döndüğümde. Bana gelen mektuplar, benim gönderdiğim mektuplar Milli İstihbarat'ta kontrol ediliyormuş. Ne yapıyor, ne ediyor diye takip ediliyor. O mektupların hepsi 1960'da Türkiye'ye döndüğümde ortaya çıktı. Üç gün Malatya'da evde kaldım, üçüncü günü gece aldılar götürdüler beni Vali'nin dairesine. Savcı kızmış Vali'ye; üç gündür niye bize haber vermediniz diye kızmış. Hemen o gece polis mahiyetinde beni aldılar götürdüler Diyarbakır'a hapishaneye. Şimdi müze yapmışlar o hapishaneyi. On gün kaldım o hapishanede. Dosyalar geldi Ankara'dan, üç tane kalın dosya. Onları açıp açıp soruyorlardı. MİT'ten gönderdikleri benim hakkımda verilen raporlardı bunlar. Kimlerle görüştüğümü, neler yaptığımı falan yazmışlar. Bana gelen mektupların, benden giden mektupların birer kopyası alınıyor, ondan sonra yerine gidiyormuş.

Ahmed Aytimur bana 150 lira göndermişti. "Sana para göndermişler?" dedi MİT mensubu. "Geldiğini söylüyorsun da, geri gönderdiğimi de bilmiyor musun?" dedim. Hakikaten o parayı yemeyip, geri göndermişim ben. Takip edildiğimi biliyordum zaten. "Senin hakkın idam" dedi. "Maşallah, ne var yahu, ne yapmışım ben?" dedim. "Sen Atatürk'ü sevmiyor musun?" dedi. "Benim dinime imanına ihanet eden, çöl bedevisi diyen birini nasıl severim? Sevmiyorum!" dedim. "Seni bir memuruma havale etseydim senin halin haraptı" dedi. "Ne olursa olsun" dedim.

Ben Bağdat'ta iken emekli bir Yüzbaşı gelmişti, biz bilmiyoruz tabii kendisini. Güya Arapça öğrenmeye geliyor benim yanıma. Onun MİT'ten olduğunu yine MİT'ten birisi bildirdi bana. "Böyle birisi geliyor, dikkat et" dedi. Bunu bana söyleyen Cevad Rifat Atilla idi. Ziyaretlere götürdüm bunu. Nebi-i Yuşa'ya gittik. Bağdat'ta da bir Yuşa Aleyhisselam makamı vardır. Orada ne yapsak kapı açılmıyor, anahtar

çalışmıyordu. Oradaki kapıcı bana dedi ki: "Bunun âdeti İsrail Peygamberlerini sevmeyen geldi mi kapı açılmaz, anahtar çevrilmez." Bunu, Yüzbaşı'ya tercüme ettim ben. "Evet, ben İsrail Oğulları peygamberlerini sevmiyorum" dedi. "Sen Kur'an'a mugayir konuşuyorsun" dedim. Neyse geldik camiye ikinci okundu, halen münakaşa ediyor. Dedim: "Sen Müslüman değilsin, öyle ise camiye girme." Sonra artık dayanamadım, sağına soluna öyle tokatlar attım ki... O zaman meydana çıktı, "Ben ne yazacağımı biliyorum" dedi. "Ne Yazarsan yaz" dedim.

Netice olarak, bana Malatya'da ispat-ı vücud şartıyla altı ay ceza verdiler.

PASAPORT VERMEDİLER GAZETELERE YAZI YAZDIM

Altı ay sonra pasaporta müracaat ettim. Önce vermediler pasaportumu. Gazetelerde; "kaçakçılara, filancalara verdiniz, ben ne yapmışım ki?" diye yazdım. İçişleri Bakanlığı'ndan bir mektup geldi; evrakların tamam değil, tamamla gönderelim dediler. Gönderdim, verdiler pasaportumu. Yeğenimi İstanbul'a götürüyordum, Ankara'da polis hemen tuttu beni; Umum Müdürlüğe gideceğiz dedi. Umum Müdürlüğe gittim, müdür pasaportu elimden aldı, yırttı, çöpe attı. Sonra tekrar gazetelere yazdım, yine verdiler. Ondan sonra çıktım artık. Müsteşarlığın kararı; bunun dışarıda kalması, içerde çıkmasından daha hayırlı. Böyle gidip-geldim hep ben...

TÜRKİYE'DE CAMİ VAR MI?

Irak'ta çöllere gittik, bedevilerle görüştük. Sultan Abdülhamid'e dua eden bedeviler vardı. Bütün vilayetleri de gezerdim. Arap coğrafyasında bana hep sorarlardı: "Türkiye'de cami var mı, Müslüman var mı?"

Hatta Kültür Bakanlığı'na cami resimleri gönderin bana diye yazdım. Bir zamanlar İstanbul cami resimleri çıkmıştı ya; onları, anlasınlar diye istedim. O cami resimlerini gösterir, dağıtırdım. Bakın işte derdim... En sonunda Vakıflar Bakanı'na söyledim; "Bu böyle olmaz, bunu halledelim" dedim. "Nasıl istersen öyle yapalım" dedi. "Arapça bilen birkaç kişi davet edelim, camileri, kursları, imam hatipleri gezdirelim" dedim. İsim ver bana dedi. Yaşar Tunagür o zaman Diyanet Reis vekiliydi. Ona yazdım. Bana isimleri gönder davet edilsin burada anlatılsın diye cevap verdi. Kendisi, Abdurrahman Gürses, bir de genç bir hafız vardı... Üçünün ismini verdim. Hemen bakanlık davet etti üçünü de. Vilayetleri dolaştırıp, 15 gün kadar onları gezdirdiler.

1964'DE RAMAZAN EL BUTİ'NİN BACISIYLA EVLENDİM

Bağdat'ta ikamet ederken, 1964'de Suriye'nin tanınmış İslam Âlimi Ramazan El Buti'nin bacısıyla evlendim. Şam'da evlendim, Bağdat'a aldım götürdüm. Arap âlemine Üstad'ı ve Risale-i Nur'u ilk tanıtan Ramazan El Buti'dir. Camide cemaate Kur'an tefsiri yaparken öldürdüler onu.

Ahmed Ramazan, kayınbiraderi Ramazan El Buti ile

ŞAM'DA ON ALTI SENE KALDIM

Bağdat'ta inkılâp olunca bana üç gün mühlet verdiler, "Irak'ı terk edeceksin" dediler. Başkanlığa ve İç İşleri Bakanlığı'na bakan Abdusselam Arif'e gittim. İnkılâbı yapan kişi... Bir müddet daha izin verdi. Sonra 1968'de ayrıldım, İstanbul'a gittim, iki sene kaldım. Çocukların okuma vakti geldi. Ben, "Burada okutmam" dedim ve Şam'a geldim. Şam'da da on altı sene kaldım. Orada da on altı sene boyunca dünyanın her tarafına mektuplar göndererek risaleleri neşrettim.

SUUDİ ARABİSTAN'A 1985'DE TAŞINDIM

Suudi Arabistan'a 1985 yılında taşındık. Şam'da oturuyorduk, umreye gelmiştik 15 günlüğüne. Günümüz bitti, o sırada Turgut Özal geldi Suudi Arabistan'a. Başvekil'di o zaman. Hemen koştum otele. Dedim:

"Bize ikamet..." O zaman Abdullah Veliht idi, Kral değil. Çok severlerdi birbirlerini. Turgut Bey: "Ankara'ya gidince resmen yaparım" dedi. "Ben şimdi istiyorum" dedim. Turgut Özal'la akrabalığımız var zaten. Bizden kız almışlardı.

Bağdat'ta iken bir gün Korkut Özal geldi, adresimi soruyor sefarete. "Hariciyenin hiç kimseye adresi verilmeyecek, kimseyle görüştürülmeyecek" diye emri var demişler. Neyse Korkut beni buldu. Dicle kenarında balık yedik.

Ben Şam'da iken Turgut Özal da geldi, ona da vermemişler adresimi. O da buldu beni. Şam'a geldiğinde başvekil'di yine. Demiş, falanla görüşmek istiyorum; İstihbarat'ın şefi de beni tanır. O, programdan dışarı çıkamazsın demiş. Ama Turgut beni buldu...

KORKUT ÖZAL, VECDİ GÖNÜL, ABDULKADİR AKSU

Bir gün Vecdi Gönül'ü gördüm. İzmir Valiliği, Emniyet Umum Müdürlüğü, Bakanlık da yapmıştı. Benim dosyama bir baksana dedim ona. Gitti, baktı geldi; "Senin dışarı çıkman yasak, nasıl gidip geliyorsun devamlı?" dedi. "Valla bakmıyorlar, zorlarına gidiyor dosyayı karıştırmak" dedim.

Sene 1989. Bir gün ailece hep beraber geliyoruz arabayla, Türkiye'ye giriyoruz. Türkiye'ye girdik, gümrük kapısında beni durdurdular, girmen yasak dediler. "Niye? Ben giriyorum" dedim. O zaman bilgisayar koymuşlar da ona bakmışlar, yasaklı olduğum hemen çıkmış ortaya. Sonra: "Neyse, git bunların muamelesini bitir" dedi memura. Ben bu muameleleri tamamlarken, Antakya Valisi'ne telefon ettiler. Çünkü ben, İçişleri Bakanı Abdulkadir Aksu ile görüşmek istiyordum demiştim. O İstanbul'da imiş o zaman. Turgut Özal'ın kardeşi Korkut Özal ile görüşmek istiyordum dedim. O zaman aradılar Vali'yi.

Hemen gittik İstanbul'a. Korkut'a, böyle böyle diye söyledim. Hemen gece saat 12.00'de Abdulkadir'e telefon etti. "Ağabeyimin arkadaşıdır, akrabayız" dedi. "Biliyorum, tamam" dedi Abdulkadir Aksu. Bir hafta sonra İstanbul Emniyet Müdürü telefon etti; "Gel evrakını al, yasak tamamen kaldırıldı" dedi. Türkiye'ye en son 2013 yılında gittim.

Ahmed Ramazan Canbek, Ömer Özcan'a hatıralarını anlatıyor. 1 Mayıs 2016 Medine

İSLAM ÂLEMİ TÜRKİYE'YE BAKIYOR, BİR ŞEYLER BEKLİYORLAR

Üstad'ın: "Mekke'de olsam da buraya gelirdim" sözünden ne anladığımı soruyorsun. Hilafet oradaydı... İslam âlemi yeniden Türkiye'ye bakıyor... Hep Türkiye'den bir şeyler bekliyorlar... İşte bundan çekindikleri için bütün güçleriyle Türkiye'yi yıkmak istiyorlar... Hem İçerden, hem dışarıdan yıkmak istiyorlar... Üstad Türkiye'nin önemini bildiği için öyle diyor...